

EEN VIJFTIGJARIGE: „ELSEVIER'S MAANDSCHRIFT”

zende papier, tot en met 1920 gebleven. Toen is er een ingrijpende verandering gekomen. Met ingang van 1921 zijn de fraaie, door Van Krimpen gekozen, letter en het dikke, doffe papier in gebruik genomen, welke de meeste tegenwoordige abonné's zich zullen herinneren en die eerst aan het eind van 1939 plaats hebben gemaakt voor het papier waarop, en de letter waarmee de woorden die de lezer op dit oogenblik onder de oogen heeft, gedrukt zijn. De gele omslagen met de fraaie letters en teekening van Debora Duyvis dateeren van eenige jaren geleden.

Ook de algemeene aard der behandelde onderwerpen bleef eerst wat hij was; maar dat zou niet lang duren. Was het in den aanvang nog mogelijk dat de lezers — om iets te noemen — uitgenoodigd werden zich te interesseeren voor . . . het rijwieltje bij de verdediging van Nederland, weldra zorgde Robbers ervoor dat het blad zich strikt tot cultuurverschijnselen zou bepalen. Dat heeft het gedaan. Met vrucht leest men thans nog de opstellen die het bracht over Hugo de Vries, de opgravingen bij Argos, Beiersche steden (door Robbers zelf), oud-Parijs, Japan, Lorentz, Wagner — en dan natuurlijk herhaaldelijk over ons Indische rijk, zijn bewoners en hun beschaving.

Cultuurverschijnselen! De voornaamste daarvan bleven in de oogen van Herman Robbers toch altijd de schoone letteren, die hij hartstochtelijk heeft liefgehad, en de schilder- en beeldhouwkunst, waarvoor hij eveneens een warme en door kennis gevoede genegenheid gevoelde. Onder hem en zijn helpers is het tijdschrift in de eerste plaats een orgaan voor literatuur en voor beeldende kunsten geworden; en dat is het tot op den huidigen dag gebleven.

Het is ondoenlijk en onwenschelijk, alles of zelfs maar het grootste deel te vermelden van wat er in die jaren over schilder-, beeldhouw- en aanverwante kunsten is geschreven. Maar men krijgt den indruk van grooten ijver en deskundig inzicht, vooral in de latere jaren. Van Gogh, Der Kinderen, Van Konijnenburg — ik noem ze in chronologische volgorde van behandeling — Mendes da Costa, Odilon Redon, de affiches van Roland Holst, Ensor, De Nerée, het futurisme, het cubisme, Willette, Gauguin, Baertsoen, de douanier Rousseau, Cézanne, Utrillo, de Europeesche schilderkunst in Ned.-Indië, Jacob Bendien, Hokusai, Bilders — ziedaar een aantal onderwerpen die, zonder of met weinig vertraging, aan de orde zijn gekomen. Aan het verleden werd geen geringere aandacht dan aan het buitenland besteed. Een afzonderlijke vermelding cum laude verdienen de rijk geïllustreerde, over vele jaargangen verspreide studies over teeken- en prentkunst in binnen- en buitenland van Cornelis Veth, wiens medewerking ertoe heeft bijgedragen, *Elsevier's* een eigen karakter te geven. Door toedoen van R. W. P. de Vries vooral werd